

Laki

tiettyjen Euroopan unionin ja kansallisten maatalouden tukien toimeenpanosta

Eduskunnan päätöksen mukaan säädetään:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin suorista viljelijätuista annetussa laissa (/), jäljempänä *suorien viljelijätukien laki*, tarkoitettujen tukien, maa- ja puutarhatalouden kansallisista tuista annetun lain (1559/2001), jäljempänä *kansallisten tukien laki*, tarkoitettujen tukien sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa (/) tarkoitettuja tukia koskevan asian toimeenpanoon.

Suorien viljelijätukien laissa ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetussa laissa tarkoitettuihin tukiiin liittyvien suunnitelmien ja varojen hallintoiin sovelletaan, mitä yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetussa laissa (/) säädetään.

2 §

Lain soveltaminen Ahvenanmaan maakunnassa

Tätä lakia sovelletaan Ahvenanmaan maakunnassa suorien viljelijätukien laissa ja kansallisten tukien laissa tarkoitettujen tukien toimeenpanoon, jos asia kuuluu Ahvenanmaan itsehallintolain (1144/1991) nojalla valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

3 §

Suhde muuhun lainsäädäntöön

Tätä lakia sovelletaan Euroopan unionin varoista rahoitettujen tukien toimeenpanoon, jollei Euroopan unionin lainsäädännöstä muuta johdu.

Jos 1 §:ssä mainituissa laeissa on tästä laista poikkeavia säännöksiä, niitä sovelletaan tämän lain asemesta.

4 §

Määritelmät

Tässä laissa tarkoitetaan:

HE 165/2022 vp
MmVM 14/2022 vp
EV 164/2022 vp

1) *horisontaaliasetuksella* yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2116;

2) *suunnitelma-asetuksella* jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2021/2115;

3) *hakemusjärjestelmäasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmisen hallinto- ja valvontajärjestelmän osalta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2022/1173;

4) *laadunarviointiasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä yhteisen maatalouspolitiikan yhdenmisen hallinto- ja valvontajärjestelmän sekä ehdollisuuden hallinnollisten seuraamusten soveltamisen ja laskennan osalta annettua komission delegoitua asetusta (EU) 2022/1172;

5) *varainhoitoasetuksella* Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, tarkastusten, vakuuksien ja avoimuuden osalta annettua komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2022/128;

6) *yleisellä varainhoitoasetuksella* unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä, asetusten (EU) N:o 1296/2013, (EU) N:o 1301/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1304/2013, (EU) N:o 1309/2013, (EU) N:o 1316/2013, (EU) N:o 223/2014, (EU) N:o 283/2014 ja päätöksen N:o 541/2014/EU muuttamisesta sekä asetuksen (EU, Euratom) N:o 966/2012 kumoamisesta annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU, Euratom) 2018/1046;

7) *yleisellä tietosuojasetuksella* luonnollisten henkilöiden suojelusta henkilötietojen käsittelyssä sekä näiden tietojen vapaasta liikkuvuudesta ja direktiivin 95/46/EY kumoamisesta (yleinen tietosuojasetus) annettua Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2016/679;

8) *ehdollisuudella* suunnitelma-asetuksen 12 ja 13 artiklassa sekä mainitun asetuksen liitteessä III tarkoitettuja ehdollisuuden vaatimuksia.

2 luku

Viranomaisten tehtävät ja toimivalta

5 §

Maa- ja metsätalousministeriö

Maa- ja metsätalousministeriö vastaa yleisestä maatalouden tukihallinnon ohjauksesta ja kehittämisestä. Lisäksi ministeriö vastaa eri tukijärjestelmien ja Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman vuosille 2023—2027 valmistelusta, varojen käytön suunnittelusta sekä strategiasuunnitelman toteutumisen ja vaikutusten seurannasta.

6 §

Ruokavirasto

Ruokavirasto vastaa tukijärjestelmien ja Manner-Suomen osalta Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelmaan vuosille 2023—2027 toimeenpanon suunnittelusta, toteutuksesta, kehittämisestä ja seurannasta sekä varojen käytön asianmukaisesta hallinnosta ja valvonnasta. Ruokavirasto ohjaa ja valvoo tukijärjestelmien toimeenpanoa sekä muita viranomaisia näiden hoitaessa horisontaalasetuksen 9 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan nojalla maksajaviraston vastuulle kuuluvia tehtäviä. Ruokavirasto vastaa lisäksi tukeen liittyvien menojen tarkastamisesta ja hyväksymisestä, maksujen suorittamisesta sekä muista tukijärjestelmiin liittyvistä hallinnollisista tehtävistä sekä komissiolle vuosittain toimitettavista laadunarviointiraporteista sekä tuloksellisuuskertomuksista.

Ruokavirasto tekee päätöksen kansallisten tukien lain 6 §:n 2 kohdassa tarkoitettua kuljetusavustuksesta ja tuesta kotieläintalouden palveluille sekä eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n mukaisesta ympäristökorvauksesta, kun korvauksen perusteena on viimeksi mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettu alkuperäiskasvien varmuuskokeelmien ylläpitoa koskeva ympäristösopimus tai alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskeva ympäristösopimus. Asian käsittelyyn Ruokavirastossa sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään.

Ruokavirasto tekee päätöksen horisontaalasetuksen 56 artiklan 3 kohdassa ja 86 artiklassa tarkoitettujen määrien palauttamatta jättämisestä.

7 §

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee päätöksen:

1) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:ssä tarkoitettua ympäristökorvauksen myöntämisestä, jos korvauksen perusteena on mainitun pykälän 3 momentissa tarkoitettu alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskeva ympäristösopimus;

2) kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitettua puutarhatuotteiden sekä metsämarjojen ja -sienten varastoinnin tuen, kasvihuonetuotannon tuen, porotalouden tuen ja mehiläistalouden tuen myöntämisestä;

3) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 10 §:ssä tarkoitettua maatilojen neuvontapalvelujen korvauksen myöntämisestä;

4) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 6 §:ssä tarkoitettua luonnonmukaisen tuotannon korvauksen myöntämisestä;

5) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua ei-tuotannollisten investointien korvauksen myöntämisestä;

6) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentin 1—3 ja 6 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimuksen ja 6 §:ssä tarkoitettua luonnonmukaisen tuotannon sitoumuksen myöntämisestä sekä siirtämisestä ja päättämisestä kesken sopimus- tai sitoumuskauden.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus suorittaa lisäksi tukien, korvausten ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia siten kuin jäljempänä säädetään.

8 §

Aluehallintovirasto

Aluehallintovirasto suorittaa ehdollisuuden valvontaa siten kuin jäljempänä säädetään.

9 §

Ahvenanmaan valtionvirasto

Ahvenanmaan valtionvirasto tekee Ahvenanmaan maakunnassa päätöksen kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitetun puutarhatuotteiden varastoinnin tuen, kasvihuonetuotannon tuen ja mehiläistalouden tuen myöntämisestä.

Ahvenanmaan valtionvirasto suorittaa lisäksi tukien ja ehdollisuuden tarkastusta ja valvontaa sekä laadunarviointia Ahvenanmaan maakunnassa siten kuin jäljempänä säädetään.

10 §

Kunta

Kunta tekee päätöksen:

- 1) suorien viljelijätukien lain 4 ja 18 §:ssä tarkoitetun tuen ja palkkion myöntämisestä;
- 2) suorien viljelijätukien lain 8 §:ssä tarkoitetusta ennallistamisvelvollisuudesta;
- 3) kansallisten tukien lain 6 §:ssä tarkoitetun tuen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan Ruokavirastolle tai 7 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle taikka 9 §:n 1 momentin mukaan Ahvenanmaan valtionvirastolle;
- 4) kansallisten tukien lain 10 f §:ssä tarkoitetun sika- ja siipikarjatalouden tuotannosta irrotetun tuen viitemäärän siirtämisestä ja jakamisesta;
- 5) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5—7 §:n mukaisen korvauksen myöntämisestä, jollei toimivalta kuulu tämän lain 6 §:n 2 momentin mukaan Ruokavirastolle tai 7 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle;
- 6) eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 2 momentissa ja 7 §:ssä tarkoitetun sitoumuksen siirtämisestä ja päättämisestä kesken sitoumuskauden.

Kunta suorittaa lisäksi hallinnollista tarkastusta ja ehdollisuuden seuraamuksen arviointia hallinnollisessa tarkastuksessa siten kuin jäljempänä säädetään.

Mitä tässä laissa säädetään kunnasta, koskee myös kuntayhtymää ja maaseutuhallinnon järjestämisestä kunnissa annetussa laissa (210/2010) tarkoitettua yhteistoiminta-aluetta.

11 §

Viranomaisen alueellinen toimivalta

Jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain (897/2009) nojalla toimivaltasta muuta säädetä, toimivaltainen on se tämän lain 7—10 §:ssä tarkoitettu viranomainen, jonka toimialueella maatilatalouskeskus sijaitsee. Jos maatilalla ei ole talouskeskusta, toimivaltainen on se viranomainen, jonka toimialueella pääosa maatilataloudesta sijaitsee.

Edellä 1 momentista poiketen toimivaltainen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jollei elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksista annetun lain nojalla toimivaltasta muuta säädetä, on se elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, jonka toimialueella:

- 1) investointi toteutetaan, jos hakemus koskee ei-tuotannollista investointia;
- 2) sopimuksen kohteena oleva alue sijaitsee, jos ympäristösopimuksen hakija on eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitettu rekisteröity yhdistys tai vesioikeudellinen yhteisö;
- 3) tuotteiden varasto sijaitsee, jos hakemus koskee metsämarjojen ja sienten varastointitukea;
- 4) mehiläistalouden harjoittajan toimintapiste sijaitsee, jos hakemus koskee mehiläistalouden tukea.

Porotalouden tukea koskevassa asiassa toimivaltainen viranomaisella on Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus.

Kunta ja elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi siirtää asian toisen kunnan tai elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ratkaistavaksi painavasta syystä.

3 luku

Tuen hakumenettely

12 §

Tuen hakeminen

Tukea koskeva hakemus tehdään sähköisesti verkkopalvelussa, joka on osa ruokahallinnon tietovarannosta annetussa laissa (560/2021) tarkoitettua ruokahallinnon tietovarantoa. Hakija tai hakijat tunnistetaan vahvalla sähköisellä tunnistamisella, siten kuin vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetusta laissa (617/2009) säädetään. Mitä tässä laissa säädetään tukea koskevasta hakemuksesta, koskee myös tukea koskevaa ilmoitusta.

Hakija vastaa tukea koskevasta hakemuksesta ja siihen sisältävien tietojen täydellisyydestä ja virheettömyydestä. Jos tukea koskeva hakemus koskee tilaa, jota hallitsee useampi kuin yksi luonnollinen henkilö tai oikeushenkilö yhdessä, kaikki tilan haltijat vastaavat yhteisvastuullisesti hakemuksesta ja siihen sisältyvien tietojen täydellisyydestä ja virheettömyydestä.

Ruokavirasto voi 1 momentista poiketen antaa määräyksen siitä, että tukea haetaan muutoin kuin sähköisessä järjestelmässä, jos tukijärjestelmän toimeenpanon kiireellisyys, yksittäisen tukijärjestelmän hakemusten vähäinen määrä tai muu niihin verrattava erityinen syy sitä välttämättä edellyttää.

Ruokavirasto voi antaa määräyksiä tukihakemuksen muodosta, tuen hakemiseen ja ilmoitusten tekemiseen liitettävistä tiedoista, muista tuenhakijalta tai tuensaajalta edellytettävistä selvityksistä sekä hakemuksessa ilmoitettujen tietojen muuttamisen määräajasta. Ruokavirasto antaa lisäksi tarkemmat määräykset tukea koskevan hakemuksen sekä muiden selvitysten jättämisen määräajoista.

13 §

Tiedonantovelvollisuus

Tuenhakijan on annettava toimivaltaiselle viranomaiselle tuen myöntämisen ja maksamisen edellytyksiä koskevat riittävät tiedot.

Tuenhakijan on viipymättä ilmoitettava kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle, jos tukea koskeva hakemus on virheellinen tai muuttunut virheelliseksi.

Tuenhakija on viipymättä velvollinen ilmoittamaan kirjallisesti toimivaltaiselle viranomaiselle sellaisesta olosuhteiden muutoksesta, joka saattaa vaikuttaa tuen määrään taikka aiheuttaa tuen takaisinperinnän tai maksamisen keskeyttämisen taikka tuen lakkauttamisen.

Ylivoimaisesta esteestä ja poikkeuksellisesta olosuhteesta on ilmoitettava toimivaltaiselle viranomaiselle kirjallisesti todisteineen 15 työpäivän kuluessa siitä, kun ilmoitus on mahdollista tehdä. Edellä tarkoitettulla tavalla ilmoitusvelvollinen on tuensaaja tai tämän oikeudenomistaja.

14 §

Hakemuksen muuttaminen tai peruuttaminen

Tukea koskevaa hakemusta voidaan oma-aloitteisesti muuttaa tai se voidaan peruuttaa kokonaan tai osittain hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa tarkoitetuissa tilanteissa, jollei erityisestä tukijärjestelmään tai sen toimeenpanoon liittyvästä syystä muuttamista tai peruuttamista ole tarpeen rajata. Kansallisten tukien lain 9 §:ssä tarkoitettua tukea koskevaan hakemukseen sovelletaan hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohtaa ja kansallisten tukien lain 10 §:ssä tarkoitettua tukea koskevaan hakemukseen hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan c alakohtaa.

Kansallisten tukien lain 25 §:ssä säädetään 1 momentissa säädetyn lisäksi mainitussa laissa tarkoitettua tukea koskevan hakemuksen muuttamisesta ja peruuttamisesta.

Hakemusta muutetaan tai se peruutetaan tämän lain 12 §:n 1 momentissa tarkoitettussa järjestelmässä, jollei kyse ole 12 §:n 3 momentissa tarkoitettusta tilanteesta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen muuttamisesta ja peruuttamisesta sekä muuttamiseen tai peruuttamiseen liittyvistä rajauksista Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen muuttamisen tai peruuttamisen määräajoista sekä muuttamisen tai peruuttamisen ilmoitustavasta sekä muuttamisen ja peruuttamisen yhteydessä ilmoitettavista tiedoista.

15 §

Hakemuksen siirtäminen

Tukea koskeva hakemus voidaan siirtää maatilana uudelle haltijalle koko tilan hallinnan siirron yhteydessä. Koko tilan hallinnan siirrosta on ilmoitettava kunnan maaseutuuelinkeinoviranomaiselle 15 työpäivän kuluessa siitä, kun koko tilan hallinnan siirto on tehty.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hakemuksen siirtämisessä noudatettavasta menettelystä ja koko tilan hallinnan siirron viimeisimmästä ajankohdasta.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä hakemuksen siirtämisessä annettavista tiedoista, hakemuksen siirtoa koskevan ilmoituksen muodosta ja kunnalle ilmoittamisen määräajasta.

16 §

Asiakirjojen säilyttäminen

Tuenhakijan on säilytettävä tukien hakemiseen ja myöntämiseen sekä tukien saamisen ehtoihin liittyvät sellaiset asiakirjat, joita ei toimiteta tuen myöntävälle viranomaiselle, hakuvuoden ja sitä seuraavien neljän kalenterivuoden ajan. Jos kyse on eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 1 momentissa tarkoitettua sitoumuksesta tai 5 §:n 1 momentin 1—5 kohdassa tarkoitettua ympäristösopimuksesta taikka 6 §:ssä tarkoitettua sitoumuksesta, edellä tarkoitettu asiakirjat on säilytettävä vähintään neljän vuoden ajan sitoumus- tai sopimuskauden päättymisestä. Jos kyse on ehdollisuuteen liittyvistä asiakirjoista, edellä tarkoitettu asiakirjat on säilytettävä hakuvuoden ja sitä seuraavien kahden kalenterivuoden ajan, jollei tämän lain 26 §:ssä tarkoitettua lainsäädännössä edellytetä pidempää säilytysaikaa.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa tarkoitetuista säilytettävistä asiakirjoista.

4 luku

Hakemuksen käsittely ja päätöksenteko

17 §

Tukea koskeva päätös

Automaattisen tietojenkäsittelyn avulla tehty tukea koskeva päätös sekä asian käsittelyyn liittyvät asiakirjat voidaan allekirjoittaa koneellisesti.

Ruokavirasto voi antaa määräyksiä tukea koskevaan päätöksentekoon käytettävistä järjestelmistä, tietosisällöstä, maksuaineiston käsittelystä, maksutavoista ja maksujen kirjaamisesta tietojärjestelmään.

18 §

Oikaisu

Jos tuenhakija on saanut tukea vähemmän kuin tämän olisi pitänyt saada tai tuki on perusteetomasti kokonaan evätty, viranomaisen voi päätöksen lainvoiman estämättä ja ilman eri hakemusta oikaista virheellisen päätöksen.

19 §

Tuelle maksettava korko

Jos tuenhakijalle myönnetään tukea tai myönnetyn tuen määrää korotetaan 18 §:ssä tarkoitettua oikaisun johdosta taikka tuenhakijalle maksetaan viranomaisen virheen johdosta maksamatta jäänyt tuki, oikaisun kohteena olevalle tai maksamatta jääneen tuen määrälle maksetaan korkolain (633/1982) 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa laskettuna siitä päivästä, jolloin oikaistava päätös oli tehty, oikaisupäätöksen tekopäivään saakka. Korkoa ei kuitenkaan makseta, jos oikaisun tarve on johtunut tuenhakijan toiminnasta.

Jos tuenhakijalle myönnetään muutoksenhaun johdosta tukea tai tuen määrää korotetaan, tälle määrälle voidaan maksaa korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa laskettuna valituksenalaisen päätöksen tekopäivästä muutoksenhakuviranomaisen päätöksen tekopäivään saakka. Koron maksamisesta päättää muutoksenhakuviranomainen.

5 luku

Hallinnollinen tarkastus ja pinta-alamonitorointi

20 §

Hallinnollinen tarkastus ja ristiintarkastus

Hallinnollisessa tarkastuksessa tarkastetaan tukea koskevassa hakemuksessa olevien kaikkien tuen hakemisen edellytyksenä olevien tietojen ilmoittaminen ja tietojen oikeellisuus. Hallinnollinen tarkastus, ristiintarkastukset mukaan luettuina, on järjestelmällistä kaikkiin hakemuksiin, tiettyyn tukiehtoon tai tuensaajajoukkoon kohdistuvaa tarkastusta, joka kohdistuu kaikkiin nii-

hin seikkoihin, joita on mahdollista ja tarkoituksenmukaista tarkastaa hallinnollisin tarkastuksin. Hallinnollista tarkastusta voidaan tehdä myös Ruokaviraston määrittämän otoksen perusteella osaan tukiehdoista.

Ruokavirasto tekee ristiintarkastukset tietojärjestelmissä oleviin tietoihin. Ristiintarkastuksella verrataan eri tietojärjestelmissä olevia tietoja tukihakemuksella ilmoitettuihin tietoihin.

Kunnan, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, Ahvenanmaan valtionviraston ja Ruokaviraston on tarkastettava tukihakemukseen sisältyvät tiedot. Toimivaltainen tuen myöntävä viranomais tarkastaa hallinnollisessa tarkastuksessa tai ristiintarkastuksessa tukea koskevassa hakemuksessa olevat tiedot. Kunta tekee lisäksi hallinnollisessa tarkastuksessa havaitun ehdollisuuden laiminlyönnin osalta arvioinnin ja seuraamusehdotuksen siltä osin kuin on kyse hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimuksista ja kasvinsuojeluaineita koskevista ehdollisuuden vaatimuksista, mitkä ovat todennettavissa 12 §:ssä tarkoitettua tukea koskevan hakemuksen tiedoista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto tekee ristiintarkastuksessa selvittäviksi tulleiden tuenhakijoiden osalta tarpeelliset tarkastukset, joiden tulos toimitetaan sähköisesti tuenhakijalle.

Jos hallinnollisessa tarkastuksessa havaitaan virhe hakemuksen tiedoissa, tuenhakijalle ilmoitetaan asiasta sähköisesti ja tuenhakija voi korjata havaitun virheen Ruokaviraston määräämän ajankohtaan mennessä. Virhe voidaan kuitenkin korjata vain siinä tapauksessa, että se on mahdollista hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan nojalla. Jos tuenhakija ei tee korjaavia toimenpiteitä tai hallinnollinen tarkastus tehdään tässä momentissa tarkoitettua ajankohdan jälkeen, hallinnollisen tarkastuksen tulos otetaan huomioon tuen määrää tai seuraamuksia määrättäessä. Peltolohkorekisterin uuden ilmakuva perusteella tehtävässä ajantasaistukseen liittyvissä ristiintarkastuksissa ei kuitenkaan ole virheen korjausmahdollisuutta.

Ruokavirasto vastaa laadunarviointiasetuksen 4 artiklassa tarkoitettua paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän laadunarvioinnista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtionvirasto voi tehdä paikkatietoperusteisen hakujärjestelmän laadunarviointiin liittyvän maastokäynnin pinta-alan määrittämiseksi.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tekee eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 5 momentissa ja 9 §:n 3 momentissa tarkoitettua hallinnollisen tarkastuskäynnin. Hallinnollisessa tarkastuskäynnissä määritetään sopimuksen kohteena oleva ala ja sen tukikelpoisuus. Hallinnollisesta tarkastuskäynnistä ilmoitetaan tuen hakijalle enintään 14 vuorokautta ennen tarkastuksen suorittamista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hallinnollisesta tarkastuksesta ja sen suorittamisesta sekä tarkastuksen vaikutuksesta maksettavan tuen määrään.

21 §

Pinta-alamonitorointi

Pinta-alamonitorointia ja siihen hakemusjärjestelmäasetuksen 11 artiklan mukaisesti rinnastettavia paikkatiedon sisältäviä valokuvia käytetään tuotos- ja tuloraportoinnin oikeellisuuden varmistamiseksi horisontaaliasetuksen 70 artiklan mukaisesti. Pinta-alamonitorointia ja paikkatiedon sisältäviä valokuvia käytettäessä on noudatettava tapaa, joka ei vaaranna henkilöitä koskevia oikeuksia eikä yksityiselämän suojaa ja muuta yksityisyyden suojaa siten kuin yleisessä tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa (1050/2018) säädetään. Ruokavirasto tekee hakemusjärjestelmäasetuksen 10 artiklan 4 kohdassa tarkoitettua vuosittaisen suunnitelman.

Jos tukihakemuksella ilmoitettu ei vastaa pinta-alamonitoroinnin tulosta, tuenhakijalle toimitetaan sähköinen selvityspyyntö ja annetaan tälle mahdollisuus tehdä korjaavia toimenpiteitä tai toimittaa riittävän selvityksen tukiehtojen noudattamisesta selvityspyynnössä asetettua määrää.

ajan kuluessa. Jos tuenhakija ei tee korjaavia toimenpiteitä Ruokaviraston määräämään ajankohtaan mennessä, pinta-alamonitoroinnin tulos otetaan huomioon tuen määrää tai seuraamuksia määrättäessä. Korjaavia toimenpiteitä ei voi kuitenkaan tehdä hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetun ajankohdan jälkeen.

Viranomaisen voi arvioida hallinnollisesti toimitettuja selvityksiä tai erityisestä syystä käydä paikan päällä varmistamassa pinta-alamonitoroinnin tuloksen. Ruokavirasto voi lisäksi valita otannalla pinta-alamonitorointiin liittyen tuenhakijoita tai lohkoja tiettyjen tukiehtojen noudattamisen seuraamiseksi.

Ruokavirasto vastaa laadunarviointiasetuksen 5 artiklassa tarkoitetusta pinta-alamonitoroinnin laadunarvioinnista. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus tai Ahvenanmaan valtiovirasto tekee pinta-alamonitoroinnin laadunarviointiin liittyvät paikan päällä tehtävät tarkastuskäynnit. Laadunarvioinnin havainnot toimitetaan tuenhakijalle sähköisesti verkkopalvelussa ja tuenhakija voi korjata hakemusta hakemusjärjestelmäasetuksen 7 artiklassa säädetyllä tavalla.

Mitä tarkastusoikeudesta ja viranomaisen tiedon- ja avunsaantioikeudesta 25 ja 27 §:ssä säädetään, koskee pinta-alamonitoroinnin osalta myös kuntaa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pinta-alamonitoroinnissa noudatettavasta menettelystä, käytettävästä aineistosta, aineiston luokittelusta, maastotarkastuskäynneistä, pinta-alamonitoroinnin tulosten vaikutuksista muihin tukiin sekä pinta-alamonitoroinnin laadunarviointiin liittyvistä menettelyistä.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä määräajoista, selvityksen toimittamistavoista sekä korjaavien toimenpiteiden tavoista ja menetelmistä.

6 luku

Valvonta

22 §

Otanta ja paikan päällä tehtävä valvonta

Ruokavirasto tekee päätöksen siitä, mistä tukijärjestelmistä tai tukiehdoista tehdään otanta paikan päällä tehtävään valvontaan. Ruokavirasto valitsee otannalla eri tukijärjestelmien osalta tuenhakijat, joihin kohdistetaan paikan päällä tehtävä valvonta. Ruokavirasto valitsee lisäksi otannalla tilat paikan päällä tehtävään ehdollisuuden valvontaan. Ruokavirasto voi käyttää laadunarviointiasetuksen 5 artiklan 6 kohdassa tarkoitettua otosta osana paikan päällä tehtävän valvonnan otantaa.

Paikan päällä tehtävässä valvonnassa tarkastetaan tuenhakijan tukea koskevassa hakemuksessa annettujen tietojen oikeellisuutta sekä se, että valvonnan kohteena olevaan tukeen liittyviä tukikelpoisuusperusteita, tukiehtoja sekä tukeen liittyviä perustasoja on noudatettu. Lisäksi tarkastetaan ehdollisuuden vaatimusten noudattamista.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä tukiehtojen valvonnasta sekä vähimmäistarkastusmäärästä ja otoksen valinnasta, valvonnassa noudatettavasta menettelystä, eläinmäärien tarkastamisesta, perus- ja kasvulohkojen ulko- ja sisärajojen määrittämisestä ja mittausmenetelmästä, -tavasta ja -tarkkuudesta sekä mittapoikkeamasta, sekä peruslohkotietojen päivittämisestä.

23 §

Valvonnan laajentaminen

Jos tässä laissa tarkoitetun valvonnan tai muun valvonnan yhteydessä havaitaan tai valvonnan suorittavan viranomaisen tietoon tulee tässä laissa tarkoitetun tuen myöntämisen edellytyksiä tai ehdollisuutta koskeva virhe tai laiminlyönti, valvonta on laajennettava tässä laissa tarkoitettua tukea tai ehdollisuutta koskevaksi valvonnaksi.

Jos viranomaisen tietoon muutoin tulee tuen myöntämisen edellytyksiä tai ehdollisuutta koskeva virhe tai laiminlyönti tai viranomainen muutoin pitää sitä tarpeellisena, viranomainen voi riippumatta 22 §:ssä tarkoitetun otannan tuloksista tehdä tuenhakijaa koskevan tarkastuksen.

Jos 1 tai 2 momentissa tarkoitettussa tilanteessa virhe tai laiminlyönti tulee sellaisen viranomaisen tietoon, jolla ei ole toimivaltaa tehdä tuen tai ehdollisuuden valvontaa, asiasta on ilmoitettava toimivaltaiselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle tai aluehallintovirastolle.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä valvonnan laajentamisesta.

24 §

Pinta-alamonitorointi ja uusien tekniikoiden käyttäminen valvonnassa

Pinta-alamonitorointia voidaan käyttää horisontaalasetuksen 83 artiklan mukaisena valvontajärjestelmänä ehdollisuuden valvonnassa.

Suoritettaessa horisontaalasetuksen 83 artiklan 6 kohdan c alakohdan mukaista valvontaa sekä paikkatiedon sisältäviä valokuvia ja miehittämättömiä ilma-aluksia käytettäessä on noudatettava tapaa, joka ei vaaranna henkilöitä koskevia oikeuksia eikä yksityiselämän suojaa ja muuta yksityisyyden suojaa siten kuin yleisessä tietosuojasetuksessa ja tietosuojalaissa säädetään. Jos valvonnassa käytetään miehittämätöntä ilma-alusta, ilma-aluksen käyttöoikeus valvonnassa on virkavastuulla toimivalla viranomaisella.

Pinta-alamonitorointia tai edellä 2 momentissa tarkoitettuja uusia tekniikoita voidaan käyttää tukikelpoisuusperusteiden, tukiehtojen sekä tukeen liittyvien perustasojen valvonnassa sekä 20 §:n 5 momentissa tarkoitettussa hallinnollisessa tarkastuskäynnissä. Pinta-alamonitorointiin sovelletaan mitä 21 §:ssä säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pinta-alamonitoroinnista ehdollisuuden valvonnassa, pinta-alamonitoroinnin ulkopuolella olevien ehtojen valvonnasta, uusien tekniikoiden käyttämisestä, uusilta tekniikoilta edellytettävistä teknisistä vaatimuksista ja pinta-alamonitoroinnin teknisestä suorittamisesta.

25 §

Tarkastusoikeus

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla, Ahvenanmaan valtionvirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella ja aluehallintovirastolla on oikeus suorittaa tässä laissa tarkoitetun tuen ja ehdollisuuden vaatimusten tarkastamiseksi ja valvomiseksi tuenhakijoihin ja -saajiin kohdistuvia tarkastuksia. Jos tuen saamisen edellytysten valvonta tätä edellyttää, tarkastus saadaan suorittaa teurastamossa ja maataloustuotteiden jalostusta tai välittämistä harjoittavassa yrityksessä.

Valvontaa tai tarkastusta suorittavalla viranomaisella on oikeus valvontatehtävän edellyttämässä laajuudessa tarkastaa tuenhakijan kirjanpito, maa- ja puutarhataloustuotteet, eläimet, rehut ja elintarvikkeet, niiden tuotanto-olosuhteet, tuotantorakennukset ja -laitokset, jalostuslai-

tokset, varastot, laitteistot, kuljetuskalusto, viljelmät, laitumet, maisemapiirteet ja pellon ulko-
puoliset ympäristösopimusalueet sekä muut tuen myöntämisen ja maksamisen edellytykset.
Tarkastusta ei kuitenkaan saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Valvontaa tai tarkastusta suorittavalla viranomaisella on oikeus tehtävänsä suorittamista var-
ten tallentaa ääntä tai kuvaa noudattaen sellaista tapaa, joka ei vaaranna henkilöitä koskevia
oikeuksia eikä yksityiselämän suojaa ja muuta yksityisyyden suojaa siten kuin yleisessä tieto-
suoja-asetuksessa ja tietosuojalaissa säädetään.

Ruokavirastolla on oikeus olla läsnä toisen viranomaisen suorittamissa tuenhakijoihin tai -
saajiin kohdistuvissa tarkastuksissa ja seurata niiden suorittamista.

Valvontaviranomaisella on tarvittaessa oikeus saada virka-apua tarkastuksen suorittamisessa
siten kuin poliisilain (872/2011) 9 luvun 1 §:ssä säädetään.

26 §

Ehdollisuutta koskevat erityiset säännökset

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus valvoo luonnonsuojelulain (1096/1996) ja ympäris-
tönsuojelulain (527/2014) noudattamista siltä osin kuin on kyse ehdollisuuden ympäristöön liit-
tyvien lakisääteisten hoitovaatimusten noudattamisen sekä hyvän maatalouden ja ympäristön
vaatimusten noudattamisen valvonnasta.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja aluehallintovirasto valvovat elintarvikelain
(297/2021), eläintautilain (76/2021), eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014), rehulain
(1263/2020), kasvinsuojelulaeista annetun lain (1563/2011) ja eläinsuojelulain (247/1996) so-
veltamisalaan kuuluvien vaatimusten noudattamista siltä osin kuin on kyse muiden kuin 1 mo-
mentissa tarkoitettujen ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen valvonnasta. Sen lisäksi, mitä
tässä laissa säädetään, valvonnassa noudatetaan mainittujen lakien sekä eläinlääkintähuoltolain
(765/2009) säännöksiä valvonnasta ja valvontaviranomaisista.

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus toimii ehdollisuuden valvontaseuraamusten yhteen-
sovittajana.

Hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnan suorittaa Ahvenan-
maan maakunnassa Ahvenanmaan valtionvirasto, joka toimii myös ehdollisuuden valvontaseu-
raamusten yhteensovittajana.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä lakisääteisten hoitovaati-
musten sekä hyvän maatalouden ja ympäristön vaatimusten noudattamisen valvonnasta. Valtio-
neuvoston asetuksella voidaan antaa horisontaaliasetusta ja laadunarviointiasetusta tarkentavia
säännöksiä valvonnasta ja valvonnassa noudatettavasta menettelystä sekä 1 ja 2 momentissa
mainituissa laeissa tarkoitetun valvonnan kohteista.

27 §

Viranomaisen tiedon- ja avunsaantioikeus

Viranomaisella on oikeus saada tuenhakijalta tai tämän edustajalta valvonnan suorittamiseksi
tarpeelliset asiakirjat ja tiedot. Asiakirjoilla tarkoitetaan myös automaattisen tietojenkäsittelyn
avulla tai muulla tavalla luotua tai säilytettyä aineistoa. Viranomaisella on vastaava oikeus saada
tietoja teurastamoilta, maataloustuotteiden jalostusta tai välittämistä harjoittavilta yrityksiltä,
eläinjalostustoiminnasta annetun lain (319/2014) 3 §:ssä tarkoitettulta kantakirjaa pitävältä yh-
teisöltä ja paliskunnilta. Tuenhakijan sekä edellä tarkoitettujen teurastamon ja maataloustuotteiden
jalostusta tai välittämistä harjoittavan yrityksen on sallittava näytteiden ottaminen tarkastuksen
edellyttämässä laajuudessa. Aineisto ja näytteet on luovutettava korvauksetta.

Tuenhakijan tai tämän edustajan on viranomaisen pyynnöstä annettava tarpeellinen apu val-
vonnan suorittamisessa.

28 §

Tarkastuksissa avustavat tahot

Tarkastuksessa voidaan käyttää apuna tilintarkastuslaissa (1141/2015) tarkoitettua tilintarkastajaa, jos tarkastuksen asianmukainen suorittaminen tätä edellyttää. Tilitarkastusyhteisön on nimettävä tarkastuksesta vastaava tilintarkastaja. Tarkastustehtävää suoritettaessa sovelletaan hallintolakia (434/2003), kielilakia (423/2003), saamen kielilakia (1086/2003) sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

Tarkastustehtävää suorittavaan tilintarkastajaan sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Tarkastustehtävää suoritettaessa aiheutettuun vahinkoon sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa (412/1974) säädetään.

29 §

Valvonnasta ilmoittaminen

Paikan päällä tehtävästä valvonnasta voidaan ilmoittaa tuenhakijalle tai tämän edustajalle etukäteen, jollei se vaikuta valvonnan tarkoitukseen tai tehokkuuteen, seuraavasti:

- a) paikan päällä tehtävästä eläinvalvonnasta enintään 48 tuntia etukäteen;
- b) muusta paikan päällä tehtävästä valvonnasta enintään 14 vuorokautta etukäteen.

Ilma-aluksen käyttämisestä valvonnassa on ilmoitettava tuenhakijalle paikan päällä tehtävästä valvonnasta ilmoittamisen yhteydessä tai viimeistään valvontatilanteessa.

30 §

Valvonnassa noudatettava menettely

Valvontaa suorittavalla henkilöllä on oltava Ruokaviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, aluehallintoviraston tai Ahvenanmaan valtionviraston antama virkakortti tai tarkastusoikeuden osoittava asiakirja, joka on pyydettyessä esitettävä tuenhakijalle tai tämän edustajalle valvonnan yhteydessä.

Tuenhakijalle toimitetaan sähköisesti verkkopalvelussa valvonnan tulos, josta käy ilmi tehdyt havainnot. Tuenhakijalle varataan tilaisuus lisätä huomautuksensa valvonnan tulokseen verkkopalvelussa.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin valvonnan tuloksessa esitettävistä seikoista.

7 luku

Tukien ja korvausten alentaminen ja seuraamukset

31 §

Hakemuksen myöhästymisseuraamukset

Jos horisontaaliasetuksen 65 artiklassa tarkoitettuun yhdenmennyyn hallinto- ja valvontajärjestelmään kuuluvaa tukea koskeva hakemus jätetään myöhässä, myönnettävää tukea alennetaan

yhdellä prosentilla jokaista myöhästynyttä työpäivää kohti. Myöhästymisseuraamuksia ei kuitenkaan sovelleta horisontaaliasetuksen 3 artiklassa tarkoitettussa tilanteessa. Tukea ei myönnetä, jos hakemus myöhästyy yli seitsemän kalenteripäivää.

Kansallisten tukien lain nojalla myönnettävien tukien myöhästymisseuraamuksista säädetään kansallisten tukien lain 17 §:ssä.

32 §

Tuen yleiset alentamisperusteet

Tukea ei myönnetä tai myönnettävää tukea vähennetään, jos tuenhakija ei täytä tukikelpoisuusehtoja, tuen myöntämisen edellytyksiä taikka muita tukeen liittyviä velvoitteita. Tukea ei myönnetä tai myönnettävää tukea vähennetään, jos tuenhakija ei ole noudattanut tukiehtoja tai jos tuenhakija ei täytä tuen myöntämisen edellytyksiä tai muita tukeen liittyviä velvoitteita. Tukea vähennetään myös, jos asianomaista tukea koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Tukea ei myönnetä, jos tuensaaja estää kyseiseen tukeen tai tukitoimenpiteeseen liittyvän tarkastuksen, tarkastuskäynnin, hallinnollisen tarkastuskäynnin tai paikan päällä tehtävän valvonnan toteuttamisen kokonaan tai osittain. Ehdollisuuden valvonnan estäminen johtaa tuenhakijan ehdollisuuden soveltamisalaan kuuluvien tukihakemusten hylkäämiseen.

33 §

Vähennykset ja seuraamukset pinta-alaperusteisissa tuissa

Jos pinta-alaperusteisen tuen haettu pinta-ala on suurempi kuin paikan päällä tehdyssä valvonnassa, hallinnollisessa tarkastuksessa, pinta-alamonitoroinnissa tai muulla menetelmällä hyväksytty pinta-ala, myönnettävää tukea alennetaan kasvilajiryhmittäin siten, että alennus suurenee haetun ja hyväksytyn pinta-alan suhteellisen erotuksen kasvaessa. Tukea voidaan alentaa, jos tuenhakija ei ole hakemuksessaan ilmoittanut kaikkea hallinnassaan olevan maatalousmaata.

Jos tuen saamisen muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja pinta-alaan liittyviä ehtoja ei ole noudatettu, tuen alennus suurenee laiminlyönnin vakavuuden, laajuuden, pysyvyyden ja toistuvuuden perusteella. Jos kyse on vakavasta tuen ehdon laiminlyönnistä, kyseisen tukitoimenpiteen tuki evätään hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta.

Kansallisten tukien lain nojalla myönnettävien pinta-alaperusteisten tukien valvontaseuraamuksista säädetään kansallisten tukien lain 18 ja 19 §:ssä.

Jos pinta-alan perusteella maksettavaa tukea vähennetään tuenhakijan tukihakemuksessa hakeman ja lohkon uusimman digitoidun pinta-alan välisen eron perusteella, tuen vähennys voidaan tehdä ilman erillistä selvitystä, jos pinta-alaerosta johtuen tukea vähennetään ilman seuraamusta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä pinta-alaperusteisten tukien alentamisperusteista, vähennysten ja seuraamusten laskennasta, kasvilajiryhmistä, pinta-alojen osalta sovellettavasta seuraamusasteikosta sekä tukiehtovähennyksistä ja -seuraamuksista.

34 §

Vähennykset ja seuraamukset eläinperusteisissa tuissa

Jos hallinnollisessa tarkastuksessa tai valvonnassa paikan päällä todetaan, että tilalla on tukea koskevassa hakemuksessa haettua vähemmän tukikelpoisia eläimiä tai eläinyksiköitä, myönnettävää tukea alennetaan eläinryhmittäin haetun ja valvonnassa todetun eläinmäärän erotuksen

perusteella siten, että alennus suurenee haetun ja todetun eläinmäärän suhteellisen erotuksen kasvaessa.

Jos tuen saamisen muita kuin 1 momentissa tarkoitettuja eläinmäärään liittyviä ehtoja ei ole noudatettu, tuen alennus suurenee laiminlyönnin vakavuuden, laajuuden, pysyvyyden ja toistuvuuden perusteella. Jos kyse on vakavasta tuen ehdon laiminlyönnistä, kyseisen tukitoimenpiteen tuki evätään hakuvuodelta ja sitä seuraavalta vuodelta.

Kansallisten tukien lain nojalla myönnettävien eläinperusteisten tukien valvontaseuraamuksista säädetään kansallisten tukien lain 20 §:ssä.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä eläinperusteisten tukien alentamisperusteista, vähennysten ja seuraamusten laskennasta, eläinryhmistä, eläinmäärän osalta sovellettavasta seuraamusasteikosta sekä tukiehtovähennyksistä ja -seuraamuksista.

35 §

Seuraamukset ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen laiminlyönneistä

Ehdollisuuden vaatimusten noudattamisen laiminlyönneistä aiheutuvat seuraamukset määrätään siten kuin horisontaaliasetuksen 85 artiklassa ja laadunarviointiasetuksen III luvussa säädetään.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan säätää tarkemmin seuraamusten määrittämisestä ja seuraamusten laskemisesta Euroopan unionin lainsäädännön asettamissa rajoissa.

36 §

Tuen epääminen eläintenpitokieltoilanteissa

Jos viljelijä tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittava perheenjäsen on määrätty rikoslain (39/1889) 17 luvun 23 §:n mukaiseen eläintenpitokieltoon, joka perustuu osittain tai kokonaan rikoslain 17 luvun 14, 14 a tai 15 §:n mukaiseen rikokseen, tai eläinsuojelulain 54 §:n mukaiseen tai Ahvenanmaan maakunnan vastaavan lainsäädännön mukaiseen rikkomukseen, eläintenpitoon perustuvaa tukea tai korvausta ei myönnetä eikä makseta sen eläinlajin osalta, johon kiello kohdistuu, niiltä tukivuosilta eikä niiltä sitoumus- tai sopimusvuosilta, joiden aikana eläintenpitokieltoon johtanut rikos tai rikkomus on tehty. Tässä pykälässä perheenjäsenellä tarkoitetaan viljelijän puolisoa eli aviopuolisoa tai avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja henkilöitä sekä henkilöä, joka elää vakituisesti viljelijän taloudessa ja on tälle tai tämän puolisolalle sukua suoraan ylenevässä tai alenevassa polvessa taikka on edellä tarkoitetun henkilön puoliso.

Sellaiselle viljelijälle tai tämän kanssa yritystoimintaa harjoittavalle perheenjäsenelle, joka on määrätty eläintenpitokieltoon, eläinten pitoon perustuvaa tukea tai korvausta ei myönnetä eikä makseta kiellon kohteena olevasta eläinlajista eläintenpitokieltoajalta, eikä tekovuoden ja lainvoimaisen tuomion antamisen väliseltä ajalta. Jo maksettu tuki tai korvaus tulee periä takaisin.

37 §

Vähennysten ja seuraamusten laskentajärjestys

Suorien viljelijätukien lain ja eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain nojalla myönnettävien tukien ja korvausten seuraamukset myönnettävän tuen määrään on laskettava seuraavassa järjestyksessä:

1) ensimmäisenä huomioidaan pinta-ala- tai eläinmäärävirheistä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset;

2) toisena huomioidaan tukiehtojen noudattamatta jättämisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset;

3) kolmantena huomioidaan hakemuksen myöhästyisestä aiheutuvat vähennykset ja seuraamukset;

4) neljäntenä huomioidaan maatalousmaan ilmoittamatta jättämisestä aiheutuva seuraamus;

5) viidentenä huomioidaan horisontaalasetuksen 17 artiklassa tarkoitettua rahoituskurista aiheutuvat vähennykset; ja

6) viimeisenä huomioidaan ehdollisuuden vaatimusten laiminlyönnistä aiheutuvat seuraamukset.

Vähennysten ja seuraamusten suuruutta laskettaessa seuraamus lasketaan aiemmin 1 momentissa tarkoitettussa laskentajärjestyksessä tehdyn vähennyksen jälkeen jäljelle jääneestä summasta.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä seuraamusten tarkemmasta laskemisjärjestyksestä.

38 §

Vähennykset ja seuraamukset tietyissä tukimuodoissa

Jos hallinnollisessa tarkastuskäynnissä tai paikan päällä tehtävässä valvonnassa havaitaan, että eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 9 §:ssä tarkoitettua ei-tuotannollista investointia ei ole toteutettu ei-tuotannollisen investoinnin sopimuksen mukaisesti tai tuenhakija on ilmoittanut korvaukseen oikeuttamattomia kustannuksia, korvausta ei makseta tai sitä vähennetään koko sopimusajalta tai sen osalta ottaen huomioon laiminlyönnin vakavuus, laajuus, pysyvyys ja toistuvuus.

Jos eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua alkuperäiskasvien varmuuskokeiden ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen tai alkuperäisrotujen perimän säilytystä koskevan ympäristösopimuksen perusteella korvausta hakevan hakemuksessaan esittämä kustannus ei täytä korvauksen maksamiselle asetettuja edellytyksiä, kustannusta ei korvata kokonaan tai osittain tai jo maksettu korvaus peritään takaisin. Jos eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain 5 §:n 3 momentissa tarkoitettua alkuperäiskasvilajikkeen ylläpitoa koskevan ympäristösopimuksen paikan päällä tehtävässä valvonnassa havaitaan sopimusehtojen laiminlyönti, korvausta vähennetään tai se jätetään maksamatta laiminlyönnin vakavuuden, laajuuden, pysyvyyden ja toistuvuuden perusteella.

Jos tuensaaja on jättänyt noudattamatta julkisia hankintoja koskevaa lainsäädäntöä, seuraamukset määrätään horisontaalasetuksen 61 artiklan mukaisesti.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä korvausten alentamisperusteista sekä vähennysten ja seuraamusten laskennasta.

39 §

Poikkeukset seuraamusten määrittämisestä

Seuraamuksia ei määrätä horisontaalasetuksen 59 artiklan 5 kohdan toisen alakohdan a, b ja c kohdassa ja horisontaalasetuksen 84 artiklan 2 kohdan c alakohdassa tarkoitetuissa tilanteissa eikä muissa niihin verrattavissa olevissa tilanteissa.

Seuraamusta tukeen tai korvaukseen ei myöskään määrätä, jos hakija on korjannut tilanteen 20 tai 21 §:ssä tarkoitettua korjauskehotuksen johdosta kaikilta osin tai toimittanut riittävän selvityksen tukiehtojen noudattamisesta.

40 §

Muu sovellettava lainsäädäntö

Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittamiin tukiin sekä ehdollisuuteen liittyvistä virheistä aiheutuviissa vähennyksissä ja seuraamuksissa sovelletaan lisäksi mitä Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95 sekä mitä yleisessä varainhoitoasetuksessa säädetään.

8 luku

Tuen takaisinperintä

41 §

Tuen takaisinperintä

Virheellisesti tai perusteetta maksettu tuki on perittävä takaisin, jos:

- 1) tuen myöntämisen tai maksamisen edellytykset eivät ole täyttyneet;
- 2) tuen ehtoja ei ole noudatettu;
- 3) tuensaaja on antanut sellaisen virheellisen tai puutteellisen tiedon, joka on olennaisesti vaikuttanut tuen myöntämiseen tai maksamiseen;
- 4) tuensaaja estää tarkastuksen toteuttamisen;
- 5) asianomaista tukea koskeva Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää.

Jos tuki on myönnetty yhteisesti useammalle tuensaajalle, kaikki tuensaajat vastaavat yhteisvastuullisesti takaisinperittävän tuen maksamisesta. Takaisinperinnästä luovutaan, jos takaisinperittävä määrä on enintään 100 euroa ilman korkoja tuensaajaa ja myönnettyä yksittäistä tukea kohden, jollei 1 tai 3 momentista muuta johdu.

Euroopan unionin kokonaan tai osittain rahoittaman tuen takaisinperinnästä ja takaisinperittävän määrän laskemisesta säädetään lisäksi horisontaalasetuksessa, varainhoitoasetuksessa, Euroopan yhteisöjen taloudellisten etujen suojaamisesta annetussa neuvoston asetuksessa (EY, Euratom) N:o 2988/95 ja yleisessä varainhoitoasetuksessa.

42 §

Takaisinperittävälle määrälle suoritettava viivästyskorko

Takaisinperittävälle määrälle on suoritettava korkolain 4 §:n 1 momentissa tarkoitettua vuotuista viivästyskorkoa. Korko lasketaan sen ajan perusteella, joka alkaa 60 päivää takaisinperintäpäätöksen tekemisajankohdasta ja päättyy saatavan suorittamisajankohtaan tai, jos saatava vähennetään myöhemmin maksettavasta erästä, vähennyksen tekemisajankohtaan.

43 §

Takaisinperinnästä luopuminen

Virheellisesti tai perusteetta maksetun tuen tai sille suoritettavan koron takaisinperinnästä voidaan kokonaan tai osittain luopua, jos takaisinperinnän suorittaminen täysimääräisesti olisi tuensaajan olosuhteet ja toiminta huomioon ottaen kokonaisuutena katsoen kohtuutonta. Takaisinperintä ja korkojen periminen on kuitenkin suoritettava täysimääräisenä, jos Euroopan unionin osaksi tai kokonaan rahoittamia taikka kokonaan kansallisesti rahoitettuja tukia koskevassa Euroopan unionin lainsäädännössä tätä edellytetään.

44 §

Takaisinperinnän suorittaminen

Tuen takaisinperinnästä päättää tuen myöntänyt viranomainen. Takaisinperintää koskeva päätös on tehtävä ilman aiheetonta viivytystä sen jälkeen, kun viranomainen sai tiedon takaisinperinnän perusteesta, ja kymmenen vuoden kuluessa tuen tai sen viimeisen erän maksamisesta.

Ruokavirasto vastaa takaisinperintäpäätöksen täytäntöönpanosta. Takaisinperittävä määrä korkoineen voidaan periä siten, että se vähennetään samalle tuensaajalle maksettavasta muusta tässä laissa tarkoitetusta tuesta tai korvauksesta.

Takaisinperintäpäätös voidaan panna täytäntöön ulosottoimin sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Takaisinperintäsaatava vanhentuu viiden vuoden kuluttua sitä seuranneen vuoden alusta, jona takaisinperintäpäätös on saanut lainvoiman. Muutoin päätöksen täytäntöönpanoon sovelletaan, mitä verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädetään.

9 luku

Maatilojen neuvontapalveluiden toimeenpano

45 §

Maatilojen neuvontapalvelut

Suunnitelma-asetuksen 15 artiklassa ja 78 artiklan 3 kohdassa tarkoitettua maatilojen neuvontapalvelua antavat Ruokaviraston hyväksymät neuvojat.

46 §

Neuvojien hyväksymisen edellytykset ja hyväksyminen

Neuvojalla tulee olla neuvontatehtävän laatuun ja laajuuteen nähden riittävä asiantuntemus. Neuvojalla tulee lisäksi olla neuvottavan asiakokonaisuuden alaan soveltuva vähintään toisen asteen koulutus ja soveltuva neuvontakokemus. Neuvojan tai, jos neuvoja on toisen palveluksessa, tämän työnantajan tulee olla merkitty arvonlisäverolain (1501/1993) 172 §:ssä tarkoitettuun arvonlisäverovelvollisten rekisteriin.

Neuvojat hyväksytään noudattaen, mitä suunnitelma-asetuksen 15 artiklassa säädetään. Hyväksymisen edellytyksenä on, että neuvoja täyttää I momentissa tarkoitettut edellytykset. Neuvojat hyväksytään määräajaksi, joka päättyy Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategia-suunnitelman vuosille 2023—2027 voimassaolon päättyessä.

Neuvojan tulee ylläpitää ja kehittää maatilojen neuvontapalveluiden edellyttämää ammattitaitoa. Neuvojan tulee ilmoittaa Ruokavirastolle sellaisista merkittävistä olosuhteiden muutoksista, jotka voivat vaikuttaa hyväksymisen edellytysten täyttymiseen.

47 §

Hyväksynnän peruuttaminen

Ruokavirasto voi peruuttaa neuvojan hyväksymisen, jollei neuvoja täytä hyväksymisen edellytyksiä tai jollei tämän muutoin voida katsoa olevan soveltuva tehtävänsä virheellisen menettelynsä tai laiminlyöntinsä vakavuuden tai toistuvuuden vuoksi. Ruokaviraston on ennen hyväksymisen peruuttamista annettava neuvojalle kirjallinen huomautus sekä kuultava tätä.

48 §

Neuvontatehtävän hoitaminen

Neuvontatehtävää hoitavat henkilöt toimivat virkavastuulla. Lisäksi neuvontatehtävän hoitamiseen sovelletaan hallintolain, kielilain, saamen kielilain sekä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain säännöksiä. Tehtävää hoidettaessa aiheutetun vahingon korvaamiseen sovelletaan, mitä vahingonkorvauslaissa säädetään.

10 luku

Erinäiset säännökset

49 §

Maitorekisteri

Maidontuotannon perusteella myönnettävän tuen suunnittelua, hallinnointia, myöntämistä ja valvontaa varten pidetään maitorekisteriä. Rekisteriin sovelletaan ruokahallinnon tietovarannosta annettua lakia.

Maitorekisteriin voidaan merkitä seuraavat tiedot:

- 1) maitoa tuottavan tilan yksilöintitiedot;
- 2) maitoa tuottavan tilan haltija ja omistaja, yhteystiedot, henkilötunnus tai yrityksen tunnistetiedot;
- 3) tuotetun ja keräilyllä markkinointiin ostetun ja hyväksytyyn maidon litramäärä;
- 4) maidon rasvapitoisuus;
- 5) maidon tuotantoajankohta;
- 6) meijerin yhteystiedot ja maidon meijeriin toimittamisen ajankohta;
- 7) kuluttajille suoraan myydyin maidon litramäärä.

Rekisteriin voidaan lisäksi merkitä muita tietoja, jos kansallinen tai Euroopan unionin lainsäädäntö tätä edellyttää ja tiedot ovat välttämättömiä maitorekisterin hallinnoinnin kannalta. Meijerin tulee toimittaa kuukausittain maitorekisteriin tuottajakohtaiset tiedot maitoa tuottavan tilan meijeriin toimittamasta maidosta.

Rekisteröityminen maitorekisteriin on maksutonta.

Maa- ja metsätalousministeriöllä, yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman hallinnoinnista annetussa laissa tarkoitettulla todentamisviranomaisella, Ruokavirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilla, aluehallintovirastoilla, Ahvenanmaan valtionvirastolla sekä kuntien viranomaisilla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada maitorekisteristä niille tässä laissa säädettyjen tehtävien hoitamiseksi tarvittavat tiedot.

50 §

Tietojen antaminen seuranta varten

Ruokavirastolla, Ahvenanmaan valtionvirastolla, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella sekä kunnalla on oikeus saada tuensaajalta suunnitelma-asetuksen 7 artiklassa ja liitteessä I tarkoitetut tukien seuranta ja vaikuttavuuden arviointia varten tarpeelliset selvitykset ja seurantatiedot.

Ruokavirasto voi antaa tarkempia määräyksiä selvitysten ja seurantatietojen sisällöstä.

51 §

Päätöksen maksullisuus ja tiedoksianto

Tässä laissa tarkoitettua tukea koskeva päätös on hakijalle tai tuensaajalle maksuton. Oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä peritään kuitenkin maksu valtion maksuperustelaissa (150/1992) säädettyjen perusteiden mukaan.

Tässä laissa tarkoitettu päätös voidaan antaa tiedoksi siten kuin hallintolain 59 §:ssä tai sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa annetun lain (13/2003) 19 §:ssä säädetään.

52 §

Ahvenanmaan maakunnan kunnille suoritettava korvaus

Tässä laissa tarkoitettujen tehtävien hoitamisesta suoritetaan Ahvenanmaan maakunnan kunnille korvausta tukihakemusten lukumäärän perusteella kuntien viranomaisten hoitaessa tässä laissa säädettyä tehtävää.

Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkempia säännöksiä Ahvenanmaan maakunnan kunnalle suoritettavan korvauksen perusteista ja korvauksen suuruudesta.

53 §

Viranomaisen oikeus tietojensaantiin

Maa- ja metsätalousministeriöllä, Ruokavirastolla ja muulla toimivaltaisella viranomaisella on oikeus salassapitosäännösten estämättä saada valtion ja kunnan viranomaiselta sekä julkista tehtävää hoitavalta taholta sellaisia tuenhakijaa tai tuensaajaa, tämän taloudellista asemaa ja liike- tai ammattitoimintaa tai muuta tuen kannalta merkityksellistä olosuhdetta koskevia tietoja, jotka ovat välttämättömiä tukea tai korvausta tarkoitettujen asian käsittelemiseksi.

Tässä laissa säädettyä tehtävää suorittavalla viranomaisella, toimielimellä ja henkilöllä on oikeus saada maksutta tehtävänsä hoitamiseksi tuenhakijaa, tuensaajaa ja tuen kohteena olevaa tuotantoa koskevat välttämättömät tiedot muilta viranomaisilta.

Poiketen siitä, mitä ruokahallinnon tietovarannosta annetun lain 8 §:n 1 momentissa säädetään maa- ja metsätalousministeriö ja Ruokavirasto saavat salassapitosäännösten estämättä luovuttaa Euroopan unionin asianomaisille toimielimille muutoin salassa pidettävän, tämän lain toimeenpanossa saadun tiedon, joka on tarpeen valvottaessa, että Euroopan unionin lainsäädäntöä on noudatettu.

54 §

Muutoksenhaku

Kunnan viranomaisen tässä laissa tarkoitettuun päätökseen saa vaatia oikaisua 11 §:n mukaan toimivaltaiselta elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta. Jos vaatimus koskee Ahvenanmaan maakunnan kunnan päätöstä, oikaisuvaatimus tehdään Ahvenanmaan valtionvirastolle.

Ruokaviraston, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen sekä Ahvenanmaan valtionviraston hallintopäätökseen saa vaatia oikaisua. Oikaisuvaatimuksesta säädetään hallintolaissa.

Oikaisuvaatimukseen annettuun Ruokaviraston sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Hämeenlinnan hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Lapin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen päätökseen, joka koskee porotalouden tuen myöntämistä tai takaisinperintää, haetaan muutosta valittamalla Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen. Oikaisuvaatimukseen annettuun Ahvenanmaan valtionviraston

päätökseen haetaan muutosta valittamalla Ahvenanmaan hallintotuomioistuimeen. Muilta osin muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa (808/2019).

11 luku

Voimaantulo ja siirtymäsäännökset

55 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2023.

Tällä lailla kumotaan maatalouden tukien toimeenpanosta annettu laki (192/2013).

56 §

Siirtymäsäännökset

Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain nojalla annetut valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousministeriön asetukset sekä Ruokaviraston määräykset jäävät edelleen voimaan, kunnes toisin säädetään tai määrätään.

Ennen tämän lain voimaantuloa vireille tulleisiin hakemuksiin sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

Tämän lain voimaan tullessa vireillä olevat valvontatehtävät hoidetaan loppuun tämän lain voimaan tullessa voimassa olleiden säännösten mukaisesti.

Maatalouden tukien toimeenpanosta annetun lain nojalla tehty päätös neuvojaksi hyväksymisestä jää edelleen voimaan.

Helsingissä 29.12.2022

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Maa- ja metsätalousministeri Antti Kurvinen